

ampuchia tương đối giàu tài nguyên thiên nhiên nếu xét tài nguyên trong mối quan hệ với dân số.

1. Khí hậu CPC thuộc vùng nhiệt đới, gió mùa. Nhiệt độ hàng năm là 25°C đến 30°C, trung bình là 27°C cao nhất vào tháng 4, và thấp nhất vào tháng 12 và tháng giêng. Gió mùa đã quyết định chế độ mưa và phân thành 2 mùa rõ rệt: mùa khô và mùa mưa. Lượng mưa lớn 1700-2100 mm/năm, kết hợp với nguồn nhiệt giàu có, đây là thuận lợi đối với sự sinh trưởng và phát triển của nhiều loại sinh vật, trong đó có nhiều loại cây trồng nhất là cây lúa nước, cây rừng và các loại đặc sản nhiệt đới khác. Trung bình từ 5-10 năm mới có 1 năm bị thiên tai nặng hoặc tương đối nặng, 10 đến 12 năm mới có nước lũ lên mạnh làm thiệt hại đến cây trồng và khoảng 15 đến 20 năm mới có nước quá thấp gây thiệt hại lớn đến sản xuất nông nghiệp.

2. Nguồn thủy năng: các sông suối của CPC tính theo lý thuyết có công suất tiềm năng tương đối lớn. Theo sự nghiên cứu sơ bộ của Ủy ban sông Mekong cho biết, hệ thống sông Pursat có thể xây được 3 nhà máy thủy điện có thể cung cấp sản lượng đến hơn 50 triệu KWh. Cùng với khả năng khai thác trên quy mô tương đối lớn, nguồn thủy năng ở một số hệ thống sông có thể phát triển rộng khắp việc khai thác thủy điện nhỏ ở các địa phương, nhất là ở miền núi nhằm cung cấp năng lượng tại chỗ, góp phần điều tiết dòng chảy phục vụ tưới tiêu chủ động cho địa phương.

3. Tài nguyên đất của CPC tuy không lớn, nhưng so với dân số ít, bình quân diện tích đất theo đầu người tương đối lớn (2,2 ha/người), bình quân đất nông nghiệp đặc biệt là đất canh tác còn lớn hơn rất nhiều (0,4 ha/người).

Khả năng đất nông nghiệp của cả nước là khoảng 4,6 triệu ha chiếm 17% so với tổng diện tích, trong đó có khoảng gần 0,7 triệu ha trồng cây hàng năm (riêng đất trồng lúa khoảng 3,4 triệu ha) và gần 0,5 triệu ha trồng cây lâu năm. Hiện nay chỉ đã sử dụng 45% quỹ đất nông nghiệp, ngoài ra là hàng chục vạn ha đồng cỏ tự nhiên và hàng triệu ha mặt nước.

Như vậy trên thực tế còn có thể huy động thêm đất canh tác khoảng 2 triệu ha, phần lớn là đất tương đối tốt nhưng thiếu nguồn nước.

4. Tài nguyên sinh vật: CPC rất phong phú và rất đa dạng kể cả các loài thực vật, loài cây trồng, loài thú, loài chim, cá nước ngọt, bò sát, ếch nhái...

Tuy nhiên do nhiều nguyên nhân (chiến tranh kéo dài, đốt phá, khai thác bừa bãi, săn bắn quá mức...) tài nguyên sinh vật của CPC đã và đang

TÀI NGUYÊN THIÊN NHIÊN MỘT NHÂN TỐ QUAN TRỌNG PHÁT TRIỂN KT-XH CAMPUCHIA

SUY SAN

NCS. Đại học Kinh tế TP.HCM

bị giảm sút đáng kể. Nhiều loài trở nên hiếm hoặc có nguy cơ tuyệt chủng (nhất là động vật rừng).

5. Tài nguyên rừng của CPC còn khá lớn với diện tích khoảng 13 triệu ha, có trữ lượng khoảng 800 triệu m³ gỗ các loại, trong đó trữ lượng có thể khai thác được (đường kính từ 40 cm trở lên) là khoảng 500 triệu m³, phần lớn tập trung ở vùng cao nguyên và Đông Bắc và chủ yếu là rừng nguyên sinh.

Nói chung, CPC còn có vốn rừng rất lớn, là một lợi thế lớn so với các nước láng giềng vừa cung cấp nguyên liệu cho sản xuất vừa là nguồn xuất khẩu thu ngoại tệ không nhỏ cho đất nước mà chưa bỏ vốn đầu tư nhiều. Ngoài việc khai thác gỗ, rừng CPC có thể cung cấp lâm sản khác có giá trị cao như: cây thuốc nam, trầm hương, dầu kháo...

6. CPC có nguồn nước rất nhiều và rất có lợi cho nền kinh tế quốc dân kể cả nước mặt và nước ngầm. Sông Mekong chảy qua CPC trên độ dài 480 km và có nhiều nhánh sông tạo thành một hệ thống đường thủy rất quan trọng và là nguồn cung cấp cá nước ngọt, nước cho nông nghiệp khá lớn.

Biển Hồ Tonlesap là một hồ tự nhiên rất lớn đón nước sông Mekong đoạn trên vào mùa mưa và chảy đổ vào sông Mekong đoạn dưới khi mùa nước xuống. Nước lũ có thể phủ một lớp phù sa dày 33 cm trong một năm tưới cho vùng đồng bằng. Biển Hồ là nguồn cung cấp nước quan trọng phục vụ cho nông nghiệp và là nơi có trữ lượng cá

rất to lớn của CPC, có thể cung cấp khoảng 70.000 đến 100.000 tấn/năm.

Nguồn nước dưới đất cũng dồi dào tạo thành các suối chảy ra từ lòng rãnh nên thuận lợi cho việc đào giếng lấy nước phục vụ cho sinh hoạt và sản xuất.

CPC cũng có nguồn nước mặn. Vùng biển CPC có chiều dài khoảng 435 km có trữ lượng hải sản phong phú và đa dạng, theo ước tính có thể khai thác được khoảng 35.000 đến 50.000 tấn cá/năm và khoảng 15.000 đến 25.000 tấn/năm tôm các loài. Vùng ven biển có thể phát triển mạnh: sản xuất muối, khai thác tài nguyên khoáng sản ven biển và thềm lục địa, mở mang du lịch, phát triển vận tải biển và viễn dương.

7. Khoáng sản CPC phong phú về chủng loại, đa dạng về loại hình, nhưng phức tạp về phương tiện sử dụng và chế biến.

- Dầu khí: tập trung chủ yếu ở vùng thềm lục địa và ở dưới biển Hồ Tonlesap. Tuy vậy đánh giá trữ lượng còn có ý kiến khác nhau do mức độ nghiên cứu, tìm kiếm còn ít, nhưng việc thăm dò vào đầu thập niên 70 đã đánh giá trữ lượng dầu khí đây hứa hẹn.

- Hồng ngọc (rubis) của CPC được xem như là một trong những mỏ hồng ngọc lớn nhất thế giới, là mỏ khoáng sản không lồ quan trọng cho CPC tập trung ở vùng Tây Bắc.

- Đá hoa cương theo sự đánh giá của các chuyên gia của các tổ chức quốc tế, đá hoa cương CPC có chất lượng rất tốt và có trữ lượng lớn nhất trong khu vực Đông Nam Á, tập trung ở tỉnh Pursat.

- Vàng: không nhiều, nằm rải rác phân tán ở nhiều vùng và có nơi có trữ lượng khoảng 450.000 tấn, tương đương với gần 7 tấn vàng nguyên chất với thành phần vàng 15 g/tấn.

- Sắt: có trữ lượng khoảng 6,5 triệu tấn, có thành phần sắt từ 50-55% tập trung ở miền trung CPC.

- Đá vôi và đất sét làm xi măng tương đối lớn, phân bố chủ yếu ở tỉnh Kampot. Cát sỏi, đá xây dựng và đá sét làm gạch ngói phân bố ở khắp cả vùng trong nước.

Ngoài ra, CPC còn có khoáng sản khác như: kim cương Thái Lan, mangan, silicat, đồng, đồng đen... nhiều nơi, nhưng chưa được biết trữ lượng.

Với những tài nguyên đa dạng ở vùng đất và vùng nước ven biển, kết hợp với hàng nghìn chùa tháp nổi tiếng thế giới và với vị trí địa lý nằm trong vùng đang diễn ra những dòng giao lưu kinh tế sôi động nhất và hứa hẹn những bước phát triển trong tương lai CPC có lợi thế để mở rộng quan hệ hợp tác với nước ngoài, thu hút vốn đầu tư với mọi hình thức để phát triển nền kinh tế sau khi CPC có hòa bình ♣